

TIMOR WSCHODNI

EFEKT
DOMINA

SCENARIUSZ LEKCJI

ŁĄCZ SIŁY
WE WSPÓLNYM CELU

Czas trwania
45 minut

TEMAT

ŁĄCZ SIŁY WE WSPÓLNYM CELU

Zaaranżuj salę do pracy w grupach. Wydrukuj materiały z załączonej płyty. Przygotuj projekcję fragmentów filmu zamieszczonych na płycie. Przed zajęciami zapoznaj się z całym odcinkiem dostępnym na stronie www.kulczykfoundation.org.pl

DLACZEGO WARTO PORUSZYĆ TEN TEMAT

Współdziałanie poszerza nasze możliwości i daje większe szanse na osiągnięcie celu. Przekonujemy się, że „z innymi nam po drodze”, zaczynamy ich cenić, szanować, zauważać ich kompetencje. Współdziałając z innymi, możemy też przy okazji nauczyć się nowych rzeczy, ale również podzielić się naszą wiedzą i umiejętnościami. Może się nawet okazać, że jakieś nasze umiejętności lub wiedza okażą się ważniejsze i bardziej przydatne w grupie, niż gdy sami z nich korzystamy. To z kolei może pozytywnie wpłynąć na nasze poczucie własnej wartości. Współdziałanie to również szansa na nawiązywanie i pogłębianie relacji z innymi ludźmi.

CĘLE ZAJĘĆ

Może uda się zrobić z uczniami jeden krok, może dwa, a może aż trzy. Zawsze będzie to Wasz wspólny sukces – Twój i Twoich uczniów!

Krok 1 – WIEM: Uczeń zaczyna rozumieć, że współpraca daje większą szansę na osiągnięcie celu. Jemu oraz innym.

Krok 2 – CZUJĘ: Uczeń docenia zalety współpracy, zaczyna też doceniać wkład innych. Zaczyna cenić innych!

Krok 3 – POMAGAM: Uczeń deklaruje chęć współpracy z innymi. Dla swojego i ich dobra.

WPROWADZENIE DO ZAJĘĆ

Pokaż uczniom zdjęcie ula lub mrowiska. Zapytaj:

- Jakiek mają skojarzenia związane z tym miejscem?
- Jak według nich te miejsca funkcjonują?
- Jakiek ma znaczenie każdy owad z osobna?

Pokaż zdjęcie grupy świstaków/zebr/antylop – powiedz, że w stadzie wszystkie zwierzęta ze sobą współpracują. Zapytaj:

- Jakiek znaczenie ma taka współpraca?
- Co daje członkom stada?
- Co by było, gdyby zwierzęta nie współpracowały?

W trakcie rozmowy połącz nacisk na zapewnienie bezpieczeństwa i przetrwanie.

ZAPOWIEDŹ PROJEKCJI FILMU

Zaproś uczniów do wspólnego obejrzenia fragmentów reportażu. Poproś, aby oglądając film, zwrócili uwagę na aspekt współpracy, którą podejmują mieszkańcy Timoru pracując w spółdzielni Santana Unipessoal.

PROJEKCJA FILMU

REFLEKSJA PO FILMIE

Bezpośrednio po projekcji porozmawiaj z uczniami. Mogą Ci pomóc np. następujące pytania:

- Jak działa spółdzielnia Santana Unipessoal? Jakiek korzyści mają mieszkańcy Timoru, dołączając do spółdzielni?
- Co sądzicie o zasadach wykorzystywania pomocy udzielonej przez fundację Dominiki Kulczyk?
- Czy współpracowaliście kiedyś ze sobą jako klasa? Jak to wyszło? Jakiek macie wspomnienia?

Wskazówka:

Zwróć uwagę, że spółdzielnia socjalna funkcjonuje tak, aby wszyscy dzięki wspólnej pracy czerpali korzyści.

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 52

TIMOR WSCHODNI: mały kraj wielkiej biedy

PAŃSTWO, O KTÓRYM ZAPOMNIAŁ ŚWIAT

Timor Wschodni to najmłodszy kraj na kontynencie azjatyckim. Leży na niewielkiej wyspie Timor, na północ od Australii. Powierzchnia jego jest nieco mniejsza od województwa małopolskiego i wynosi niewiele ponad 15 tys. km². Liczba ludności to ponad milion mieszkańców. Timor oblewają turkusowe wody morza Timor, Savu i Banda. Wydawać by się mogło, że to raj na ziemi, ale niestety tak nie jest.

Kraj ten do 1975 roku był kolonią portugalską. To tu Portugalczycy odkryli drzewo sandałowe, a wraz z nim możliwość produkcji luksusowych mebli i perfum, a następnie uprawy kawy. Dopiero zamach stanu w Portugalii przyczynił się do opuszczenia terenu wyspy przez kolonizatorów. Niestety, Timor był niepodległy przez zaledwie dziewięć dni.

Armia indonezyjska zaatakowała to małe państwo. Posługując się hasłami obrony przed komunizmem i zyskując przychylność Stanów Zjednoczonych oraz Australii, wdarła się na terytorium Timoru Wschodniego. W grudniu 1975 roku rozpoczęto inwazję. Już w następnym roku wyspa ta została przyłączona jako 27. prowincja do Indonezji. Dochodziło tam do makabrycznych zbrodni, tortur, gwałtów na kobietach i nie-ludzkiego upokarzania miejscowej ludności.

Czytaj dalej na stronie 52

Zniszczony przez wieloletnią okupację Timor Wschodni, to jeden z najbiedniejszych rejonów świata.

Prawie 25 proc. ludności Timoru zginęło w czasie tej okupacji. Jako przykład można podać masakrę w Santa Cruz w 1991 roku, kiedy w czasie uroczystości pogrzebowych młodego chłopaka śmierć poniosło z rąk indonezyjskich żołnierzy ponad 270 osób. Duża część pozostałych mieszkańców wyspy została przymusowo wysterylizowana, a matkom zabierano maleńkie dzieci zaraz po ich urodzeniu. Cel był jeden – zniszczenie miejscowej populacji. Agresor sprowadzał również ludność z przeludnionej Jawy, aby tylko wypierać miejscowych Timorczyków z własnej wyspy.

W Timorze trzeba wzmacniać więzy rodzinne.

HISTORIA:

PODOBNE LOSY POLSKI I TIMORU

Prawie 97 procent mieszkańców tego kraju wyznaje katolicyzm. Lata okupacji przez Indonezję – najliczniejszy kraj muzułmański – sprawiły, że wiara stała się sposobem przetrwania i dawała siłę do dalszego życia. Tak jak w Polsce w czasie komunizmu Kościół był kolebką samoorganizowania się społeczeństwa, tak również tu stał się sposobem na przeciwstawienie się dominacji najeźdźcy.

Istotnym wydarzeniem dla miejscowej ludności stała się pielgrzymka Jana Pawła II w 1989 roku. Choć papież nie wypowiedział tam tak ważnych słów, które padły w Polsce: „Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi, tej ziemi”, to dla Timorczyków sam fakt przybycia Ojca Świętego do ich kraju, który oficjalnie wówczas nie istniał, był niezwykle ważny. Od tej wizyty rozpoczyna się droga ku wolności tego państwa.

W 1999 roku odbyło się tu referendum, w którym ponad 78 procent ludności kraju opowiedziało się za niepodległością. Niestety, spowodowało to kolejny pogrom i egzekucje na cywilach. Indonezyjczycy, opuszczając wyspę, palili, dewastowali i grabili wszystko po drodze. Timor Wschodni odzyskał niepodległość dopiero w maju 2002 roku, stając się w ten sposób najmłodszym azjatyckim i pierwszym suwerennym krajem w XXI wieku.

Czytaj dalej na stronie 53

Przystąpienie do spółdzielni Santana Unipessol, daje rodzicom tych dzieci szansę na przetrwanie.

ZADANIE

Połączcie swoje siły

Poproś uczniów, aby zastanowili się, co mogą usprawnić w życiu klasy, jak połączyć siły i zasoby, aby dzięki wspólnym działaniom lepiej się im razem żyło. Niech każda osoba zastanowi się, jakie są jej mocne strony, w czym jest dobra, co potrafi najlepiej? Następnie niech pomyślą, co mogą, mając takie zasoby usprawnić w życiu klasowym.

Podpowiedz, że pomysły mogą dotyczyć pomocy osobom, które są w szkole nieobecne z powodu choroby, organizacji wydarzeń klasowych, szkolnych itp. Niech zastanowią się, jak mogą działać dla wspólnego dobra.

Mogą stworzyć harmonogram wspólnych działań na cały rok szkolny (semestr, miesiąc) – uwzględniając zasoby wszystkich uczniów w klasie i angażując wszystkich do pracy we wspólnym celu.

ROZMOWA

Zachęć uczniów do udziału w rozmowie.

Możesz wykorzystać następujące pytania:

- Jakie macie refleksje po wykonaniu tego zadania?
- Co jest ważne przy współpracy?
(np. równe zaangażowanie, zaufanie)
- Jakie widzicie trudne strony zaplanowanej współpracy?

Wskazówka:

Zwróć uwagę, że współpraca nie zawsze jest łatwa. Trzeba przede wszystkim dostrzec wspólny cel i umieć podjąć działanie razem z innymi. To wymaga porozumiewania się, uzgadniania, negocjowania pomysłów, sposobów działania, rozwiązań. Żeby dobrze współpracować, czasem trzeba zrezygnować z indywidualnych pomysłów (konceptji) na rzecz pomysłu (konceptji) wybranego przez większość.

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 53

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Poprowadź uczniów przez następujące etapy:

1. Uświadomienie im ich wiedzy na temat sytuacji drugiego człowieka (**WIEM**);
2. Zwrócenie uwagi na rolę emocjonalnego zrozumienia czyjegoś problemu i utożsamienia się z tą osobą (**CZUJĘ**);
3. Podjęcie decyzji o aktywnej pomocy (**POMAGAM**).

WIEM:

Zwróć uwagę uczniów, że wspólnymi siłami, dzieląc się zadaniami, wykorzystując zasoby każdej osoby, można osiągnąć więcej, niż działając indywidualnie. Współpracując pomagamy sobie, ale też kontrolujemy wzajemnie efekty swojej pracy. To na każdego członka zespołu działa mobilizująco. Praca jest wtedy bardziej efektywna.

CZUJĘ:

W wyniku współpracy można osiągnąć takie cele, których nie osiągnie się działając indywidualnie. To powoduje, że członkowie zespołu czują satysfakcję, że udało się dokonać coś wspólnymi siłami. Wszyscy czują się odpowiedzialni za rezultat, każdy może się z niego cieszyć, każdy jest po części jego autorem. Szanujemy się nawzajem, bo jeden wspierał drugiego.

POMAGAM:

Rozdaj uczniom karteczki.

Poproś, by dokończyli następujące zdanie:

Dzisiaj dowiedziałem/łam się (przekonałem/łam się, zwróciłem/łam uwagę), że współpraca...

Zbierz kartki. Rozpocznij kolejną lekcję od omówienia tego zadania. Zadbaj o zachowanie anonimowości uczniów.

OBYCZAJE: WOLNOŚĆ NIESTETY NIE WYSTARCZY

Obecnie to jeden z najbiedniejszych regionów świata. Brakuje tu wszystkiego: czystej wody, dróg, elektryczności, szpitali, dostępu do edukacji. Kraj zmaga się z ogromną biedą i analfabetyzmem. Prawie jedna trzecia obywateli nadal nie umie czytać ani pisać, a dwie trzecie mieszkańców żyje w ekstremalnej biedzie. Dzieci nie uczą się, bo rodziców nie stać na zeszyt lub nie ma osoby, która mogłaby zaprowadzić dziecko do szkoły.

Z drugiej strony brak edukacji skutkuje brakiem świadomości możliwości poprawy własnego losu. Spotkamy tu rodziny wielodzietne z siedmiorgiem lub dziesięciorgiem dzieci, które nie wiedzą, za co przeżyją kolejny dzień. Trudno jest walczyć z biedą, gdy dotyka ona prawie każdego i w każdym miejscu tego kraju.

Niestety, ogromnym problemem tego państwa jest również ciche przyzwolenie społeczności na przemoc wobec kobiet i dzieci. Ponad 80 proc. kobiet uważa, że mąż ma prawo je uderzyć. Przemoc stała się normą i nikt na nią nie reaguje. Domowa agresja nie wychodzi poza cztery ściany. Wszyscy o niej wiedzą, ale nikt nie mówi o niej głośno.

POMOC: ZAWSZE MOŻNA COŚ ZMIEŃĆ

Dobrze, że w tym kraju są tacy ludzie jak Bella Galhos, która walczyła o niepodległość Timoru Wschodniego w kraju i na uchodźstwie w Kanadzie. Bella założyła fundację Santana Unnipesoal, która uczy miejscową ludność współpracy i dzielenia się dobrami. To dzięki niej kilka rodzin utworzyło spółdzielnię socjalną. Razem pracują, sięją, doglądają roślin, a następnie zbierają plony.

Bella mówi też głośno o przemocy wobec kobiet i dzieci. Otwarcie rozmawia na te tematy z ludźmi i wyciąga pomocną dłoń do bitych i maltretowanych kobiet. Podejmuje też dyskusje z dziećmi w szkołach, gdyż to od nich trzeba zacząć tę zmianę myślenia – przemoc jest niedozwolona. Daje im szansę na rozwiązanie tego powszechnego problemu. Warto pamiętać, że bieda często rodzi przemoc, a ta z kolei potęguje biedę. ■

Nadzieja w walce z ubóstwem! Wejście do Libulora Green School, czyli szkoły, która uczy ekologicznego rolnictwa.